

O optimismu vysokoškoláků

Kim Adamjáková 403605

Celkové hodnocení

Cílem výzkumu bylo zjištění míry nerealisticky optimistických odhadů vlastní budoucnosti u vysokoškolských studentů v českém prostředí. Autoři v úvodu zmíní zajímavé výzkumy týkající se iluzorního optimismu, a čtenáře kvalitně uvádějí do tématu. Inspirace pochází z výzkumu Weinsteina, věnují se výzkumné otázce, ale na VŠ v USA. Místo teoretického úvodu tento výzkum autoři podrobněji rozebírají až v diskusi. Jako účel svého výzkumu uvádějí zájem o srovnání iluzorního optimismu VŠ studentů z českého a amerického prostředí, což je zajímavá iniciativa.



Úvod považuji za kvalitní shrnutí doposud zjištěných informací na téma iluzorního optimismu, zvláště na začátku se ale zdá text stylisticky blíže spíše populárně naučnému článku, než výzkumné zprávě. Autoři se také občas v textu neodkazují dle pravidel APA.

Mezi autory stanovenými hypotézami, mi chybí H týkající se toho, jak optimističtí jsou ve srovnání č. a am. studentů. Tato otázka je ale nakonec kvalitně probírána v "diskusi". Myslím si, že šest hypotéz je pro tento rozsah výzkumu příliš, a pro lepší srozumitelnost by stačilo do podrobně zpracovat H1, a věnovat se stanovenému cíli - srovnání č. a am. studentů. Tak by autoři jasně odpověděli na výzkumnou otázku, a neutíkali k dalším tématům. Hypotézy 2-6 jsou probírány v části 2.3.2., jejich obhájení a analýza spojitosti se srovnávacími odhady by si ale zasloužily podrobnější vysvětlení v teoretickém úvodu, při stanovení hypotézy i v prezentaci výsledků. Ověřování hypotéz 2-5 naznačuje zajímavé výsledky, zároveň by jim ale měla být věnována rozsáhlejší oddělená studie s dostatečně velkým vzorkem. Nesrozumitelné mi přijde především zahrnutí hypotézy 6, stejně tak jako její ověření. Hypotézy navíc považuji za překombinované - každá hypotéza by měla ověřovat jen jednu otázku.

Data byla sbírána šesti různými dotazníky, což podle mě mohlo zhoršit návratnost. Jeden komplexní dotazník by byl pro respondenty přijatelnější. Chybí také odůvodnění volby dotazníku pro sběr dat. Sami autoři si uvědomují, že výsledný vzorek není veliký. Za pozitivní ale považuji fakt, že ve vzorku byli studenti různých oborů, a nedošlo tedy ke zkreslení na základě stejného oboru respondentů (ve Weinsteinově výzkumu na části 2-5 odpovídaly jen budoucí psycholožky). Zvýšit návratnost mohli autoři rozdělením dotazníku v rámci hodin na MU, a sběrem na konci hodiny. Myslím si, že při velikosti vzorku mezi 31-51 lidí bylo reálné vést i standartizovaný rozhovor, který by možná efektivněji získával všechny odpovědi.

Jelikož je popis formy jednotlivých dotazníků pro čtenáře studie složitý, bylo by pro pochopení jednodušší dodat dotazníky v příloze. Formu některých dotazníků považuji za příliš složitou pro respondenta, což mohlo ovlivnit motivaci dotazník vyplnit. Za problematickou považuji formu prvního dotazníku. Myslím si, že studenti mohli být ovlivněni výzvou srovnat se s jinými studenty VŠ *stejného genderu*. Intervenující proměnnou mohl být priming genderovými stereotypy. Déle považuji za nevhodnou volbu 13-ti bodové stupnice. Pochopitelnější by

pro respondenta byla např. škála verbální, typu *zcela nepravděpodobné/ velmi nepr./ spíše nepr./ možné / spíše pravděpodobné / velmi prav./ zcela jisté*, která je méně abstraktní.

Myslím si, že korelační analýzy, chí-test a t-test byly vhodným způsobem zpracování dat. Srozumitelný je i rozsah intervalů pro určení optimismu a pesimismu ve vztahu k u  stem. Prezentované tabulky jsou zpracovány přehledně. Z etického hlediska je postup autorů v pořádku. Ocen'uji také kvalitní diskusi, která přináší zajímavý pohled na téma .


Silné stránky (za co chválit)

- Kvalitní diskuse s nalezením zajímavých teoretických spojitostí
- Přehledný informativní teoretický úvod
- Zajímavé srovnání zahraničních a tuzemských výsledků
- Realistická reflexe některých slabin výzkumu
- Eticky vhodný postup

Slabé stránky (náměty na zlepšení)

- Nevhodná formulace hypotéz a jejich zbytečně velké množství pro rozsah práce
 - Nevelký vzorek způsobený malou návratností dotazníků
 - Pro respondenta neintuitivní forma první a nejdůležitější části dotazníku
 - Nesrozumitelnost - příliš mnoho informací pro krátký rozsah studie
 - Ocenila bych přílohy i např. grafy, které by mi pomohly do výzkumu ještě lépe nahlédnout a pochopit popisované spojitosti.
-

Otázky pro autora studie

1. Nesla by s sebou změna metody sběru dat z dotazníku na standartizovaný rozhovor méně, nebo více rizik zkreslení dat?
 2. Jaký výrazný přínos má dělení vzorku na skupinu muži a ženy?
 3. Je optimismus studenta obecně determinován výhradně tím, že žije v určité míře iluzí?
 4. Je možné, že optimistický pohled na budoucí studium a profesi byl u studentů MU ovlivněny tím, že je jednou z nejlepších českých univerzit? Předpokládáte, že by podobné výsledky vyšly i na jiných českých univerzitách?
 5. Proč byla návratnost dotazníku poměrně nízká? Pomohla by změna formy dotazníku? Nebo byl problém spíše v distribuci? Mohl nízkou návratnost způsobit jiný faktor? 
-